

บทที่ 1

พระวัตถุเครื่อง

1.1 บทที่ 1

พระวัตถุเครื่องแบ่งออกเป็น 3 ด้วย ชื่อหมายถึง พระพุทธ พระธรรม และพระสัทธรรม ที่พระพุทธ พระธรรม และพระสัทธรรม ถูกกำหนดนามว่า แก้วกีฬาระว่ามีคุณค่ามากและเหมือนแก้วหรือเงินทอง มีค่ามากสำหรับผู้ที่จะต่อรองหรือติดอยู่ในโลกป่วยมีความสุข พระวัตถุเครื่องก็เช่นกัน ย้อมสามารถตรวจสอบความสุขภายในและสุขใจให้แก่ผู้ปฏิบัติตามได้

พระพุทธเจ้า คือ ผู้ดันพบกูรูแห่งความจริงของโลกและชีวิต

พระธรรม คือ กฎของโลกและชีวิตที่พระองค์ดันพบแล้วนำมาเปิดเผย

พระสัทธรรม คือ ผู้ปฏิบัติตามคำสอนของพระพุทธเจ้าจนถึงแห่งเห็นชีวิต ตามที่พระพุทธเจ้าทรงเห็นมาแล้ว

รักษาทั้ง 3 ประนานันด์ พุทธวัตถุมีความสำคัญที่สุด เพราะดันพบธรรมรักษาและให้สังฆรักษาเก็บไว้ คำว่าพุทธวัตถุมีได้ตามแยกจากพระพุทธเจ้าของ世人ท่านนั้น แต่หมายถึงพระพุทธเจ้าทุกพระองค์ที่ผ่านการทดสอบมาแล้ว ความจริงพระพุทธเจ้าจะมีก่องค์ก็ตาม แต่จะเข้ากับอยู่เดียวพระพุทธเจ้า 3 ประเกทเท่านั้น พระพุทธเจ้า 3 ประเกทมีชื่อตั้งต่อไปนี้

1. พระพุทธเจ้าประเกทปัญญาธิคະ
2. พระพุทธเจ้าประเกทสัทธาธิคະ
3. พระพุทธเจ้าประเกทวิริยาธิคະ

พระพุทธเจ้าทั้ง 3 ประเกทมีรายละเอียดต่อไปนี้

1. พระพุทธเจ้า ประเกทปัญญาธิคະ แปลว่า พระพุทธเจ้าผู้ยิ่งด้วยพระปัญญา ทรงนำเพิ่ญภารมี 4 อสังไชยกับ กับอิกหนึ่งและมหาภัย
2. พระพุทธเจ้า ประเกทสัทธาธิคະ แปลว่า พระพุทธเจ้า ผู้ยิ่งด้วยศรัทธา ทรงนำเพิ่ญภารมี 8 อสังไชยกับ กับ อิกหนึ่งและมหาภัย

มากกว่าพระพุทธเจ้าประเกกปัญญาธิกะเพาะมีเวลาบ้าเพ้อประโัยชน์ให้กับประชาชนมากกว่า

๓. พระพุทธเจ้า ประภาทวิชัยธิกะ เมื่อว่า พระพุทธเจ้าผู้ยิ่งใหญ่ความเพียร ทรงบ้าเพ้อป่ามี ๑๘ อสังไชยกับ กับ อิกหนึ่งแสนมหากับ

ข้อสังเกต พระพุทธเจ้าทุกพระองค์นือครั้สูร (คันพับสัจจารม) และ จะมีปัญญาอยอดเยี่ยมเหมือน ๆ กัน ส่าหรับธรรมะที่แต่ละองค์คันพับนั้นก็เป็นอย่างเดียวกัน เพาะธรรมะที่พระองค์คันพับนั้นเป็นกฎของโลก เมื่อพระพุทธเจ้างองค์ใดก็ตามคันพับธรรมะก็ย่อมจะเป็นกฎเกณฑ์อย่างเดียวกันอย่างเช่น มารค ม่องค์ ๘ ก็เป็นมารค ม่องค์ ๘ เดียวกัน สถิตปัญชาน ๔ ก็จะอย่างเดียวกันเมื่อต้น ส่าหรับสิ่งที่ต่างกันระหว่างพระพุทธเจ้าด้วยกันก็คือ อายุ สาเหตุที่ทำให้อายุของพระพุทธเจ้าแต่ละองค์แตกต่างกันก็เนื่องมาจากช่วงอายุขัยของสัตว์โลกเป็นภัย กล่าวคือ ถ้าพระพุทธเจ้างองค์ใดเกิดในช่วงที่สัตว์โลกมีอายุขัยนาน อายุของพระพุทธเจ้าก็จะนานไปด้วยแต่ถ้าพระพุทธเจ้างองค์ใดเกิดในช่วงที่สัตว์โลกมีอายุขัยน้อย อายุของพระองค์ก็จะสั้น อย่างเช่น พระพุทธเจ้าที่พุทธบริษัทกำลังนับถือห่านอยู่นี้มีพระชนมายุน้อย เพาะพระองค์เกิดมาในช่วงที่มนุษย์มีอายุขัยน้อย

การที่พระพุทธเจ้าแต่ละองค์จะอุบัติขึ้นมาได้นั้นต้องบ้าเพ้อบารมีมานานแสนนาน บารมีที่แต่ละองค์บ้าเพ้อบ้านก็เพื่อประดุจที่อย่างเดียว คือ คันพับสัจจารมย์เป็นกฎของโลก ด้วยเหตุตั้งกล่าวมานี้ จึงน่าจะเขื่อว่าธรรมะนั้นเกิดขึ้นได้ยากอย่างยิ่งเหมือนกัน เพาะว่าก้าวพระพุทธเจ้าจะคันพับสัจจารมได้นั้น ต้องใช้เวลาอีกนานาน ด้วยเหตุผลดังกล่าวมานี้ ธรรมะจึงเป็นเรื่องที่ควรต้องรับศึกษาอย่างละเอียดอ่อนที่จะอันตรธานไปจากโลก หรือจากความทรงจำของมนุษย์

ธรรมะคืออะไร? คำตอบง่าย ๆ ก็คือ แนวทางดำเนินชีวิตของมนุษย์ซึ่งจะนำชีวิตมนุษย์ไปสู่จุดหมายที่มนุษย์แต่ละคนต้องการ เมื่อธรรมะสามารถบันดาลตั้งที่มนุษย์ต้องการได้เช่นนี้ ธรรมะจึงได้นามว่ารักนະເໜີນກົບພຣະພູທຣ ຮັນນະ ຊິງມາຍເຖິງວ່າພຣະຮຣມຂອງພຣະພູທຣເຈົ້າມີຄໍາมากສໍາຫັນຊີວິດນຸ່ມ ພຣະພູທຣເຈົ້າເມື່ອคັນພັບສັຈົກຮຣມແລ້ວກີ່ເທົ່າກັບວ່າແກ້ວສອງດວງເກີດ ແລ້ວ ແຕ່ດັ່ງເປີຍແພຣະພູທຣແລະພຣະຮຣມທ່ານັ້ນເກີດຂຶ້ນໄດ້ໄມ້ມີພຣະອົບຍົກົນ ກາຣຄຣສູ້ຂອງພຣະພູທຣເຈົ້າກີ່ຈະໄຟກີດປະໄຫັນຂະໜາເໄນເພີຍ ເພຣະວະໄຣ? ເພຣະວະດັ່າພຣະພູທຣເຈົ້າຄຣສູ້ແລ້ວໃນເມື່ອມີກັນຫຼັກ ພຣະອົນທຳກ່ານຈະອ້າງໄຄຣເປັນພຍານວ່າພຣະອົນໄດ້ຄຣສູ້ນາຈິງ ແຕ່ເມື່ອມີຜູ້ຄຣສູ້ຄາມຈິງກ່າ

ให้พระองค์มีหลักฐานแน่นหนา พระอธิษฐานมิใช่ว่าจะเป็นเพียงพยานการตัวรัฐธรรมนูญของพระบุทธเจ้าอย่างเดียวเท่านั้น ยังเป็นหลักการธรรมและสั่งสอนชาวโลกให้สู้กิจไม่ทิ้งพระบุทธเจ้าทราบถึงคำสอนของพระบุทธเจ้าอีกด้วย อย่างเช่นพากเราทุกวันนี้ได้มีโอกาสได้รู้ได้เห็นพุทธศาสนาที่พระบรมปฏิบัติกลับ ฯ มากของพระอธิษฐานมีปางก่อน ด้วยเหตุผลทั้งนี้พระอธิษฐานจึงมีความกรุณามากจากพระธรรม เหตุนั้นจึงได้ขอว่าสังฆรัตนะ

ธรรมชาติของชาวโลกต้องกันไว้แก้วแหนวนเงินทองเป็นวัสดุที่มีค่ามากที่สุด ควรก็ตามมีรัตนะอันทรงค่ามากตามเหล่านี้ไว้ในครอบครอง ชีวิตของผู้นี้ยอมจะประพฤติความดุขในปัจจุบันเป็นส่วนใหญ่ เหตุที่ใช้คำว่าเป็นส่วนใหญ่ก็เพราะว่าคนที่มีรัตนะอันมีค่าเช่นเงินทองเหล่านี้นี้ไม่ได้มีความดุขไปเสียทุกคน บางคนอาจได้รับอันตราย เพราะของอันมีค่าที่โภกนิยมกัน หรือบางคนอาจเสียชีวิตระหว่างวัตถุอันมีค่าเหล่านี้ ตรงกันข้ามกับคนที่มีรัตนะทั้งสาม คือ พระบุทธ พระธรรม และพระอธิษฐาน ไว้ในครอบครองย่อมจะมีความดุขทั้งในปัจจุบันและในอนาคต ซึ่งมีประโยชน์กว่ารัตนะของชาวโลกเป็นอันมาก

การมีรัตนะหั้งสามไว้ในครอบครองก็คือการเข้าถึงพระบุทธ พระธรรม และพระอธิษฐานที่พึงชื่นท่านใช้คำว่า ไตรสรณมน คำว่า ไตรสรณมน มืออิบยาไว้ในครอบคลุมทุกทักษะ ตอนที่ว่าด้วยเรื่องไตรสรณมน ก่อนอธิบายท่านได้ตั้งเป็นประเต็งปัญหา ๕ ประการ คือ

1. ไกรเป็นผู้ก่อตัว (ไตรสรณมน) เป็นครั้งแรก
2. ก่อตัวไว้ที่ไหน ?
3. ก่อตัวไว้เมื่อไร ?
4. ก่อตัวไว้พระะเหตุใด ?
5. ท่านก่อตัวไว้ในที่ใดพระะเหตุใด ?

เมื่อท่านตั้งปัญหานี้แล้ว ท่านก็ตอบปัญหาเหล่านี้ทีละข้อต่อๆ กัน

1. พระบุทธเจ้าทรงก่อตัวไตรสรณมนนี้ไว้เป็นครั้งแรก
2. ไตรสรณมนนี้ พระบุทธเจ้าทรงก่อตัวที่ป่าอิศิปตนมุคทางวัน เมืองพาราณสี
3. ต่อค่าถามที่ว่าก่อตัวไว้เมื่อไร ตอบว่า ทรงก่อตัวไว้ตอนที่จะส่งพระอรหันต์หั้งเหลาไปประกอบศาสนา

4. ทรงก่อตัวไว้เพื่อใช้เป็นแบบแผนสำหรับให้กุลบุตรบรรพชาในพุทธศาสนา ซึ่งถือเป็นวิธีอุปสมบทวิธีแรกที่พระอธิษฐานจัดการบวชเอง เรียกว่า ติสรณมนบุปถัมภก

5. ท่านก่อตัวไตรสรณกมนีไว้ในที่นี่ (หมายถึงในคัมภีร์ชุทธกปาร్ย) เพื่อเป็นเบื้องต้นของการศึกษาพุทธศาสนาต่อไป โดยใช้ความกตือเพื่อเป็นการให้วยสูเตียก่อนที่จะศึกษาหรือปฏิธรรมต่อไป

ความหมายของคำว่าไตรสรณกมนี

คำว่า ไตรสรณกมนีแยกคำได้ดังนี้

1. ไตร หมายถึง พระพุทธ พระธรรม พระสงค์

2. สรณะ แปลว่า ระลึกหรือกำจัดภัย

3. กมนะ แปลว่า ถึง

พระพุทธที่เป็นรัตนคุวงหนึ่งในสามคุวงนั้น หมายถึง ผู้ที่ได้ครั้งสูญเสียสิบ 4 โภคจำปา พระสงค์เอง การครั้งสูญของพระองค์ท่านนั้นเองจึงทำให้พระองค์ได้นามว่า สัมมาสัมพุทธะ

พระธรรม หมายถึง คำสอนที่เป็นปริบัติและนราค 4 หล 4 นิพพาน 1 มรรค 4 ไส้แก

1. ไสคปัสดินราค

2. อกิกาคามิมราค

3. อนาคามิมราค

4. อรหัตมราค

หล 4 คือ

1. ไสคปัสดิผล

2. อกิกาคามิผล

3. อนาคามิผล

4. อรหัตผล

นิพพานได้แก่การดับกิเลสเป็นชั้น ๆ ไป

พระสงค์ หมายถึง พระอิบุคคล 8 จั๊พวาก คือ

1. พระผู้ตั้งอยู่ในไสคปัสดินราค

2. พระผู้ตั้งอยู่ในไสคปัสดิผล

3. พระผู้ตั้งอยู่ในอกิกาคามิมราค

4. พระผู้ตั้งอยู่ในอนาคามิมราค

5. พระผู้ตั้งอยู่ในอนาคตมิบรรลุ
6. พระผู้ตั้งอยู่ในอนาคตมิผล
7. พระผู้ตั้งอยู่ในอรหัตกรรม
8. พระผู้ตั้งอยู่ในอรหัตผล

ข้อสังเกต คำที่เราเคยกล่าวว่าของถึงพระสัมพันธ์เป็นที่พึงนั้นหมายความว่าพระอริยสัมพันธ์ 8 จำพวกนี้ทำกันนั้น มิได้หมายถึงสมมติสัมพันธ์อย่างเช่นที่เราเห็นกันอยู่ทุกวันนี้ แต่ก็มิได้หมายความว่าสัมพันธ์ทุกวันนี้ เป็นสมมติสัมพันธ์ทั้งหมด อาจจะมีอธิบายสัมพันธ์อยู่บ้างก็ได้ เพราะความเป็นอธิบายเป็นสิ่งที่คนธรรมชาติรู้ได้ยาก

คำว่าธรรมะ คำนี้แปลได้ 2 นัย คือ แปลว่าระลึก และแปลว่ากำจัด พุทธัชชั่ว ธรรมัติ คัจจามิ ในประการ แรกแปลว่าของถึงพระพุทธเจ้าเป็นที่ระลึก ประการหลังแปลว่า ของถึงพระพุทธเจ้าเป็นที่กำจัดกับ สำหรับในธรรมกถาทุกท่านก็ทราบดีอย่างท่านหมายถึงคำแปลประการหลัง คือ กำจัดกับ พระพุทธเจ้ากำจัดกับ อย่างไร ? ใครก็ตามที่ถึงพระพุทธเจ้าเป็นที่พึงป้อมพันจากภัยในอนาคต มีค่าก่อสร้างยืนยันไว้ ในเมืองมหาสุกุตรา ต้องยืนยวาระกว่า ผู้ใดถึงพระพุทธเจ้าเป็นที่พึง ผู้นั้นมีความสามารถไปแล้วจะพ้นอนาคตไป เกิดในทัวโลก

สำหรับผู้ที่ถึงพระธรรมเป็นที่พึงก็ป้อมจะนั่งกับในอนาคตได้อย่างเดียว กัน มีค่าก่อสร้างยืนยัน ไว้ในรัตนสูตรว่า พระอริยบุคคล 8 จำพวก เป็นผู้ไม่ทำความชั่วอันมีผลใหญ่ไม่เกิดในอนาคต

การถึงพระอริยสัมพันธ์เป็นที่พึง ป้อมจะพ้นจากอนาคตเพื่อว่าผู้ที่ถือมิตรพระอริยสัมพันธ์ ป้อมจะเคราะห์บุชาหารสัมพันธ์ การเคราะห์บุชาหารสัมพันธ์เป็นเหตุน้ำให้เกิดการปฏิบัติตามคำสอน การปฏิบัติตามคำสอนย่อมพ้นอนาคต มีค่ามีนัยนั้นว่าผู้ประพฤติธรรมย่อมอยู่เป็นสุขเป็นดัน การเข้าถึงไตรธรรมคือนั้น

คำว่า คณนะ แปลว่า ถึง เมื่อร่วมกับสามคำเข้าด้วยกัน คือ พุทธัชชั่ว ธรรมัติ สังฆัง ธรรมัติ คัจจามิ¹ แปลว่า ของถึงพระพุทธ พระธรรม และพระสัมพันธ์เป็นที่กำจัดกับ กิจธิการเข้าถึง พระรัตนคัตตน์มีหลักการดังนี้ ก่อนที่จะเข้าถึงพระรัตนคัตตน์เป็นที่พึงนั้น ต้องมีความตื่นใจในนั้นก็คือ พระพุทธ พระธรรม และพระสัมพันธ์อย่างแท้จริง คือเห็นว่าพระพุทธเจ้าเป็นผู้ล้ำเลิศยิ่งกว่าใคร ๆ ในท่าน ความรู้และในด้านความบริสุทธิ์ สำหรับพระธรรม และพระสัมพันธ์ก็ถ้าเลิศเข่นกัน เมื่อเห็นพระรัตน-

¹ คัจจามิ - คณนะ

ควรเป็นสิ่งที่สำคัญอย่างมีผล แก้ปัจจัยและความจำของคุณโดยพระรัตนตรัยเป็นที่พึงกว่า หากซึ่ง
ทราบดัง ดังนั้น ตั้งที่ก่อความเสียหายด้าน หรือจะกล่าวว่าปางอื่นก็ได้ เช่นจะกล่าวว่า ข้าพเจ้าเป็น
ศิษย์ของพระพุทธเจ้าก็ได้ หรือจะกล่าวว่า ข้าพเจ้าขออบรมกายถาวรชีวิตแก่พระพุทธเจ้าก็ได้
แม้จะกล่าวว่าคำสอนนี้อ่อนพระพุทธเจ้าว่า ไม่ สามัคคีก็ได้ ข้อสำคัญคือต้องรู้ว่าพระพุทธเจ้าคือใคร
พระธรรมคืออะไร และพระสัทธรรมคือใคร เพียงเท่านี้ก็สามารถเข้าถึงพระรัตนตรัยโดยพิธี
กรรมแล้ว

ได้กล่าวถึงพระรัตนตรัยและการเข้าถึงพระรัตนตรัยมาพอสมควรแล้ว ต่อไปจะ^{จะ}
ได้กล่าวถึงรัตนะแต่ละประภาคต่อไป การศึกษาเรื่องพระรัตนตรัยในบทนี้ มีหัวข้อที่ควรศึกษา;

3. ประภา คือ

1. พุทธรัตนะ
2. ธรรมรัตนะ
3. ลังภรัตนะ

1.2 พระพุทธรัตนะ

การศึกษาเรื่องพุทธรัตนะมีเรื่องที่ควรศึกษาดังต่อไปนี้

1. พระราชนมภพ
2. เศศีจออกหนาช
3. แห่งมหาสัจจธรรม
4. ครัตตุร
5. พุทธคุณ 9 ประภา

พระราชนมภพ

พระพุทธเจ้าเป็นพระโอรสองพระเจ้าสุกิโภทและพระนางพิริมามายาผู้ครอง
นครกระบิลพัตตุ แคว้นสักกะ ประถูติที่ส่วนอุฐพินี ทรงมีนาบุรุษลักษณะ 32 ประภา และ
อนุพัตติชานะ 80 เมื่อประถูติได้ 5 วัน พระราชนมภพได้ทำพิธีตั้งพระนามว่า พระสิทธัตถอกุมา
และพระมหาณูญาณตั้งชื่อให้กับนาบพระองค์ว่ามีคติเป็นสอง คือ เป็นพระเจ้าจักรพรรดิ หรือ
ตั้งชื่อกวนภูษาให้เป็นพระพุทธเจ้าหาญุ่นมองเห็นมิได้ เมื่อพระองค์ประถูติได้ 7 วัน พระมารดาภิ
ลัตนพราหมณ์ ซึ่งเป็นธรรมดาย่องผู้เป็นมารดาของพระพุทธเจ้าทุกพระองค์ เมื่อทรงเจริญวันแล้วได้
ไปศึกษาศิลปศาสตร์ในสำนักของพระอาจารย์ชื่อวิเศษมิตรจนจบความรู้ของอาจารย์ ทรง
อภิเกก遁รรถกับพระนางยโสธรพิมพา เมื่อพระชนมายุได้ 16 พรรษา

ເສດຖອອກມនວຍ

พระเจ้าสุกโถกນະທຽວທົ່ງທີ່ຈະໄຫ້ພຣະໂຕຮັກອອງເມືອງທຶນນີ້ເປື່ອເປັນພຣະເຈົ້າກວ່າງ
ຈົ່ງທຽວທາກາງສັກົນມີໄຫ້ພຣະກຸມາຮເສົ້າຂອງກົບວັນດີວິຊີ່ຄ່າງ ຖ້າເຫັນ ໄຫປະທັບທີ່ປະສາກ 3 ອຸດ
ທຽວປ່າເຮອນເຈົ້າຮາຍດ້ວຍສາວສັນເປັນຫຳນົວນຳມາກ ເພື່ອຢູກພຣະກົມໃຫ້ສົກລູງໃນວາງສົມປັດ ແນ້ເຈົ້າຮາຍຈະໄກ້
ຮັບການປ່າງປຸງປ່າເຮອນຈາກພຣະປະປະບູງຢາດີ່ຍ່າງຕີ່ເຢືນປານໃໝ່ກີ່ຄານ ການປ່າເຮອນໜີ້ແຫ່ງໄດ້ຢູກພຣະກົມເຈົ້າຮາຍ
ໄວ້ໄດ້ທົ່ງໜັກໄຟເມື່ອເຈົ້າຮາຍສືກີ່ຄົດທົກທອກພຣະເນັດເກີນກົມທັກ ການເຈັບ ແລະກົມຄາຍ ກີ່ເກີບ
ນາຄົດວ່າທ່ານໄມ້ຈົ່ງເປັນອໍາຍັງນີ້ ທຽວມີກວານສົດສັກເຫັນວ່າພຣະກົມໃນກວານທັກ ກວານເຈັບ ແລະກົມຄາຍ
ຈົ່ງທຽວທົກທາຫນທາງທີ່ຈະຂຳມັນພັນຈາກສົກເຫຼົ່ານີ້ ພ້ອມທຽວທົກທອກພຣະເນັດເກີນສົມຕະ ຕົວໜັກວັນທີ
ເປັນຖາຍືແລະໄອຂກີ່ສັນນີ້ນີ້ ກີ່ສົນພຣະກົມໃນການບໍວກພຣະເຈົ້າຮັກສົກລູງສົມຕະແລະໄວ້ກວານກົງວັດທົ່ງນົວຍ
ເມື່ອພຣະນາງຢູ່ໄຕ 20 ພຣະຍາ ທຽວມີໂຕຮັກພຣະອົງກົມທີ່ພຣະນາມວ່າ ວາງຕະ ພຣະອ່ອງກອາຈານົງ ໄດ້ກ່າວ
ວ່າພຣະອົງກົມໄດ້ເຈົ້າທີ່ພຣະປົກແລະພຣະນາກຄາດຂອງກົບວັນ ໃນເວລາກອາກົນໃນວັນທີພຣະນາມເຊີງປະຫຼຸງພຣະ
ໂຕຮັກນີ້ແລ້ວ ພຣະອົງກົມເຈົ້າທີ່ມີໄປກົບນາຍັ້ນນະກົງນຳກົມທີ່ຢູ່ເປັນວາງພາຫະນະ ເສົ້າເຈິ່ງຜົ່ວແນ່ນ້ອໂນນານທີ່
ໄດ້ພຣະຮວວັດທີ່ພຣະນາມ ສະເກົ່າງກອງການຮອງພຣະເຈົ້າຮັກ ແລະໃຊ້ຜ້າຍືອນຝາກຝູ່ທີ່ນີ້ ມີເຫັນບໍວກພຣະນັບ
ແຕ່ວາງນີ້ນີ້

ແສວງຫາສັ່ງອອກມະນຸຍ

ເມື່ອພຣະອົງກົມເຫັນເພັກບໍວກພຣະແລ້ວ ໄດ້ໄປສຶກຂາໃນສ້າງັກອາກົມການຕະ ແລະອຸທຸກການຕະ ທຽວ
ເຫັນວ່າໄມ້ໃຫ້ແນວທາງຄວັງສູງຈົ່ງເສົ້າຂອງການສ້າງັກທີ່ສອງແລ້ວສັກລິນພຣະກົມແລ້ວສົວງຫາກາງຄວັງສູງການຄວາມ
ເຊື່ອຮອງກາສັນພວກພານົມທີ່ປະປາຮານນັບເຫັນກົດຍູ້ໃໝ່ວ່ານີ້ນີ້ ກ່າວກໍໂດ ການກວມານກາຍໃຫ້ໄດ້ຮັບກວານ
ສ້າງາກ (ເັັກໂຄສະນາມູໂຍກ) ພຣະອົງກົມໄດ້ປ່າເພື່ອຄົນໃຫ້ໄດ້ຮັບກວານສ້າງາກໂຄບວິຊີ່ຄ່າງ ຖ້າ ຕັ້ງນີ້

1. ຄົບສືບວັດ ຕົ້ນ ການປ່າເສືອກກາຍເປັນອາຊີວັດ ເຊື້ອຊາງຮະດົວຍື່ອ ເວັນການບໍວກໂຕກອາຫາວ
ນາງອ່າງ ຢືນກະຮັບຮັບ ນອນນັກຫານານ
2. ອູ້ວັດ ຕົ້ນ ໄນອານັ້ນປ່າເສືອຍໃຫ້ຊື່ນັກຫານັກໃນກາຍຈານເກຮອະກວັງ
3. ເຊົາມືວັດ ຕົ້ນ ກາຮົ່ງສະສິຖຸກເຊີຍບານທີ່ກ່າວຂາເພື່ອໄນໃຫ້ສັກໃຫ້ຢູ່ນັ້ນທີ່ກ່າວຂາໄດ້ຮັບ
ກວານເຄືອຂ່ອນພວະການເດືອນອ່າງພຣະອົງກົມ
4. ປິວິວິຄວັດ ຕົ້ນ ກາຮົ່ງໃຫ້ປ່າຍັງໂຄຕະທີ່ບໍວໄມ້ຄົ່ນການພົບກນ້ຳນີ້ນີ້ເປື່ອຮັກມາວັດ
ໃນກາຮອດູ່ອ່າງສັກ¹

¹ ກໍາ ມອສນກພ. ປັບປຸງການພວກພານາກ ກຽມກົມການພວກພານາກ ບົດສັກສູງກົດປັກຄົມພ. 2524,
ໜ້າ 61.

นอกจากนี้ยังมีรือส์อิน ฯ ซึ่งที่ทรงประปัติเป็น กิ่งคอมหมោายใจเข้าออก อดอาหาร เป็นศัพด์ แต่ก็ไม่พบแนวทางครั้งที่ พระองค์ทรงเสียเวลาบ้าเบี้ยนอีกครั้งตามมา โดยค้าง ๖ ปี ต่อมาญาณพิเศษ เกี่ยวกับการแสวงหาสัจธรรมได้เกิดขึ้นแก่พระองค์ ๓ ครั้ง^๑

๑. สมเดพราหมณ์ผู้แสวงหาสัจธรรม ถ้าภายในห้องนอนอยู่ในวัดถูกกรรมและใจร้ายมากอยู่ใน ถ่าน้ำก็จะถูกกรรม สมเดพราหมณ์นั้นไม่ใช่ทางครั้งที่ได้เลย เปรียบเหมือนไม้สักบึงเมือง แต่แข็งถือเป็นนำ ไม่สามารถนำมาสักให้ได้ก็ได้

๒. สมเดพราหมณ์ผู้แสวงหาสัจธรรม ถ้าภายในห้องนอนอยู่ในกิ่งของ สมเดพราหมณ์นี้ไม่สามารถตัดครั้งที่ได้เปรียบเหมือนไม้สักวางอยู่ในโกลน ย่อมไม่สามารถนำมาสักให้ได้ก็ได้

๓. สมเดพราหมณ์ผู้แสวงหาสัจธรรม ถ้ามีกาลและใจพันธุกรรม สมเดพราหมณ์นี้ สามารถตัดครั้งที่ได้ เปรียบเหมือนไม้แห้งที่วางอยู่ในโกลน ย่อมสามารถนำมาสักให้ได้ เมื่อพระองค์ได้ความต้องการแล้วซึ่งทรงเปลี่ยนจากวิธีกรรมนากหันมาสักกันจิตไม่ให้ถูกอยู่ในถ่าน้ำของกาม วิชั่นเป็นเบื้องต้นของการบ้าเบี้ยนความเพียรทางจิต

สร้อย

หลังจากพระองค์หันมาทำความพยายามทางจิต เพื่อตัดกรรมออกจากจิตโดยวิธีห่างๆ เช่น กิ่งคอมหมោาย กอกพะระหนกหัวพะระหนก เป็นต้น จิตของพระองค์ที่บังไม่เป็นสมารถพระองค์ที่จะ หัวตัดก็เก็บปฐมพานีที่พระองค์เก็บไว้ในสมัยที่พระองค์ยังเป็นพระราชนูกราชตามเดิมพระราชนิคป่าไปท่า หรือแกรนนารวัญทางน้ำด้วยเป็นทางครั้งที่ได้ พระองค์ที่จะตั้งตระหง่านกดหมาด้วยใจเข้าออก(อาณาปาน ถือกันมีภูฐาน)จิตของพระองค์ก็เป็นสมารถโดยล้ำค่ากับนานบรรดุปฐมพาน ทุกคิยาณและจุดดูด เมื่อจิตของพระองค์ที่บังมีน้ำใจจากนิรவัต ๖ เป็นจิตที่บริสุทธิ์สุคุมส่องเร้นหันแม้ว พระองค์ ทรงน้อมจิตนี้ไปบรรลุอุตสาหะหังสัมนาสัมโพธิญาณ ๓ ครั้ง

๑. บุปเพนิวาสานุสติญาณ กิ่ง ญาณหรือความรู้ที่จะถือคราดที่เก็บเกี่ยวนในภาพก่อนๆ ให้
๒. ฉุบป่าดูญาณ กิ่ง ญาณหรือความรู้ที่จะถือคราดที่เก็บไว้ทุกจำพวกว่าเป็นไปได้พระ ถ่าน้ำกามของตน

๓. อาสวักษยญาณ กิ่ง ญาณหรือความรู้ที่เป็นเหตุให้หันจากความหลงมิคพันธุกรรม นวลดบรรลุพุทธะธรรมหันสัมนาสัมพุทธเจ้า

^๑ กวี พลดสมภาค, ปรัชญาศาสตร์, กรุงเทพมหานคร, บริษัทจุฬาภรณ์พิมพ์, ๒๕๒๔, หน้า ๘๓

ទី៣

การบรรยายภูมิศาสตร์ทั้ง 3 หรือวิชาทั้ง 3 นั้น เป็นการศักดิ์สิทธิ์ที่คุณทั้งสาม
ทรงตั้งกันตลอดมา คือ

1. การระดีกษาติดใต้ ทำให้พะร่องค์คันพบกทุษฎีดายแล้วต้องเกิดอิกรของมวลสัตว์ทึ้งหมายทุกจำพวกที่ปังมิกโดยอยู่
 2. การรู้ก่าเนิดของสัตว์ทึ้งหมาย ทำให้พะร่องค์คันพบกทุษฎีเรื่องกรรมที่ดัวเองทำไว้เป็นเหตุจាแนกสัตว์ทึ้งหมายให้แยกก่างกันทึ้งในอดีตและปัจจุบัน
 3. ความรู้ที่เป็นเหตุให้สิ่งกิเลส ทำให้พะร่องค์คันพบกทุษฎีมูลก่าเนิดของสังสารวัญคือ อวิชชา ซึ่งเป็นตัวการก่อภพของสัตว์ทั้งมวล

ถึงแม้ว่าพระทุกที่เจ้าจะสอนว่าถ้าyledวเกิดก็ตาม พระองค์ก็ยังครัวส์ว่าความเห็นว่าถ้าyledวเกิด และถ้ายังถูกปฏิเสธไม่ชาติที่รู้สึกถึง เผร่าะเหตุไร ? เพร่าะว่าความเห็นว่าถ้าyledวเกิดโดยถ่วงดีกว่าเป็นความเห็นเดิม และความเห็นว่าถูกปฏิเสธโดยถ่วงดีกว่าเป็นความเห็นที่มีผลเช่นกัน ความเห็นที่ถูกต้องจะต้องทรงกับข้อเท็จจริงที่ว่า สัตว์ที่ถูกและเกิดต้องเกิดเพร่าะมีเหตุมีปัจจัย และสัตว์ที่ถูกและถูกปฏิเสธจะต้องถูกปฏิเสธมีเหตุ มีปัจจัย เพร่าะฉะนั้น พุทธศาสนาจึงยืนยันว่า เกิดเพร่าะเหตุและดับหวังสูญกับเพร่าะเหตุอิกประการหนึ่ง แม้ความจริงสัตว์จะถูกและเกิดก็จริง แต่ท่านก็ยังเรียกผู้ที่มีความเห็นว่า สัตว์ถูกและเกิดว่าเป็นมิจฉาทิฐิ เพร่าะเหตุว่าเป็นเพียงความเห็นหรือการคาดคะเน ไม่ใช่ความรู้จริง

អុបាទក្នុង ៩ ប្រចករ

พุทธคุณ ๙ ประการนั้น “ได้แก่บทสรุปพุทธคุณที่ขาวพุทธส่วนในหอยรูปซอกกันดีในนามว่างบทอิตติป้าไซ บทสรุปอิตติป้าโน่น เป็นบทสรุปเรื่องถุกคุณของพระพุทธเจ้า ซึ่งมีทั้งหมด ๙ บท กือ

1. อิตตีปีໄສ ກາວາ ອາກັງ	ພະຍຸ່ນພະກາກນົ້ນເປັນພະອາກັນຕໍ່
2. ສົມມາສົມຫຼຸທີ	ຕົກສົງຂອບດ້າຍພວະອົງກໍເອງ
3. ວິຊາຈະຮົມສົມປັນໃນ	ສົມບູາຜົນດ້າຍວິຊາແລະຈະຮົມ
4. ຖຸກໂຕ	ເສດຖິປຶກ
5. ໂຄກວິຖຸ	ຮູແຈງໂຄກ
6. ອຸນຸດໂຄໂປຣສັກທັນນສາງດີ	ເປັນສາງດີສືກບູາຢ່າໄດ້ຍອດເຂັ້ມ
7. ສັດຕາເຫວນນຸສສານັ້ນ	ເປັນຄຽງສອນເຫວັດແລະນມຸນົມ
8. ພຸກໂທ	ເປັນຜູ້ດື່ນອຸ່ງເສນອ
9. ກາວາ	ຜູ້ກາຍກີເສດຖິນກພາກົງສາມ, ເປັນຜູ້ນີ້ໃຫຍ່

พุทธคุณทั้ง 9 นก มีความหมายดังต่อไปนี้

พระคุณบทที่ ๑

บทว่าอรหังมีความหมาย ๔ ประการ คือ

๑. หมายถึงไกօชาอกกิเลส ทำลายกิเลสที่เป็นตัวบุญและบ้าໄได้หมดสิ้น
๒. หมายถึงหักกำกงแห่งสังสารอักร^๑ ทำลาย อิจชา ตัณหา อุปทาน และกรรม อันเป็นต้นตอแห่งสังสารอักรได้
๓. หมายถึงไม่มีความลับที่จะต้องปิดบังซ่อนเร้นหรือไม่ทำซ้ำในที่ลับและที่แจ้ง
๔. เป็นผู้ควรรับปัจจัยที่ผู้ครัวคนงานมาถวาย

พระคุณบทที่ ๒

บทว่าสัมมาสันพุทธะ แปลว่า ทรงคันพบสัจธรรมด้วยพระองค์เอง และการคันพบนี้เป็นการคันพบที่ถูกต้องอย่างแท้จริงด้วย มิได้อาภัยให้อื่นเป็นครูนาอาจารย์

พระคุณบทที่ ๓

บทว่าวิชชาจารณสัมปันโน แปลว่า สมบูรณ์ด้วยวิชชาและจารณ์ คำว่าวิชชาในที่นี้มิได้หมายถึงวิชาความรู้ทั่ว ๆ ไปตามความเข้าใจของสามัญชน แต่หมายถึงคุณวิเศษที่เกิดขึ้นด้วยอำนาจจิต ซึ่งมีนาน ๔ เป็นพื้นฐาน

วิชามีสองประเภท คือ วิชชา ๓ และวิชชา ๘

วิชชา ๓ คือ

๑. ปุพเพนิวาราสานาบุสสติญาณ	ระลึกษาดี
๒. ฉุคปปภาคญาณ หรือ กิพพจักขุญาณ มีคากิพย์	
๓. อารสวักขยญาณ	ทำลายกิเลสได้หมดสิ้น

ในวิชชา ๓ นี้ ถ้าเป็นคุณสมบัติของพระพุทธเจ้าจะหมายถึงฉุคปปภาคญาณ รู้จุติและเกิดข่องสัตว์ทั้งมวลซึ่งได้กล่าวไว้แล้วในเรื่องการตรัสรู้ของพระพุทธเจ้า

^๑สังสารอักร แปลว่า การท่องเที่ยวเกิดในแพลง ๆ ของตัวโลก ซึ่งการท่องเที่ยวที่ยานมีวิชาตัณหา อุปทาน และกรรม เป็นต้นเหตุ

วิชาฯ 8 หมวด 1 คือ

1. วิปัสสนาญาณ	หมายถึง ญาณในวิปัสสนา
2. มโนมยธิ	อุทิษทางใจ
3. อิทธิวิธี หรือ อิทธิวิรະ ¹	แสดงอุทิษได้ต่าง ๆ
4. กิพพโสด	พังเสียงกิพปี้ได้
5. เจトイปริบญาณ	รู้ใจคนอื่น
6. ปุพเพนิวาสานุสสติญาณ	ระลึกชาติได้
7. กิพพจักษุ	เห็นรูปกิพป์
8. อาสวักขยญาณ	สั่นกิเลสหั้งมวล

วิชาฯ 8 ดังที่กล่าวมานั้นมีฐานเกิดต่างกันดังนี้ คือ

1. วิชาชาที่ 1 และที่ 8	มีการพิจารณาไตรลักษณ์เป็นฐานเกิด
2. วิชาชาที่ 2 - 7	มีฐาน 4 เป็นฐานเกิด

วิชาฯ 8 หมวด 2 คือ

1. รู้จักทุกข์
2. รู้จักเหตุให้เกิดทุกข์
3. รู้จักความดับทุกข์
4. รู้จักปฏิปทาให้ถึงความดับทุกข์
5. รู้จักอดีต
6. รู้จักอนาคต
7. รู้จักหัวใจอดีตและอนาคต
8. รู้จักปฏิจจสมุปปมาท

วิชาฯ 8 หมวดนี้ พยายามสรุปให้สั้นได้ดังนี้ คือ

1. วิชาชาข้อ 1, 2, 3, 4 และ 8 หมายถึง การรู้悉ในอริยะสัจ 4 และปฏิจสมุปปมาท
2. วิชาชาข้อ 5 - 7 หมายถึง ความรู้ถึงเหตุการณ์ในอดีตและเหตุการณ์อันจะเกิดขึ้นในอนาคต

¹ในพระบรมเดชธรรมกัญญา ๖ ใช้อิทธิวิรະ

จารนธรรมหมายถึงแนวทางดำเนินชีวิตของพระพุทธเจ้า มี ๑๕ ประการ คือ

1. มีศีล
2. สำรวมอินทร์ยั่งหยก
3. รู้ประมาณในการบริโภคอาหาร
4. ประกอบความเพียรของผู้ต้นญี่ปุ่น
5. มีศรัทธา
6. มีความละอายต่อความชั่ว
7. เกรงกลัวความชั่ว
8. เป็นพญัญญา
9. มีความเพียร
10. มีอดีตกรรมบูรณ์
11. มีปัญญา
12. ปฐมยาน
13. ทุติยยาน
14. ศติยยาน
15. จดุกดาม

ตลอดพระธรรมซึ่งพองพระสุคตธรรมมีคุณธรรมเหล่านี้ประจääในฐานะที่พระองค์เป็นผู้ทรงธรรม นอกเหนือนั้นบังประกอบไปด้วยคุณวิเศษที่เรียกว่าวิชาอีก ดังนั้น พระองค์จึงได้พระนามว่าเป็นผู้ประกอบด้วยวิชาและจรณะ

พระคุณบทที่ ๔

พระคุณบทว่าสุคโถมีความหมาย ๔ ประการ คือ

1. พระองค์เดลฯไปด้วยหนทางอันงาม ทางเดลฯที่ว่านี้ได้แก่ อริยมรรค ๘ ประการ ไดบตรุปได้แก่สิิกขา ๓ คือ ศีล สมารช และปัญญา
2. พระองค์เดลฯไปสู่ที่อันดงงามสะอุด ที่นั้นก็คือ นิพพาน
3. พระองค์เดลฯไปถูกต้อง คือ ชีวิตของพระองค์ดำเนินไปอย่างบริสุทธิ์ไม่เดลฯ ข้อนอกลับมาหากเสื่อึกเสีย

4. พระองค์ครัวพระวัวชาที่ดี หมายถึงว่าพระพุทธเจ้าไม่ครัวพระวัวชาเหลา
แต่ ไม่ครัวค่าเท็จ ทรงมีหลักในการเผยแพร่พระไอยชี ทั้งไม่เป็นที่รักใคร่เพ้อใจ
ของคนพัง พระคตากตไม่ครัวสาวาชาเช่นนั้น

1. วัวชา (การพูด) ให้ไม่จริงไม่แท้ ไม่ประกอบด้วยประไอยชี ทั้งไม่เป็นที่รักใคร่เพ้อใจ
ของคนพัง พระคตากตไม่ครัวสาวาชาเช่นนั้น

2. วัวชาใด จริง แท้ไม่เป็นประไอยชี และวัวจันนี้ไม่เป็นที่รักใคร่เพ้อใจของคนพัง
พระคตากตไม่ครัวสาวาชาเม้นนั้น

3. ส่วนวัวชาใด เป็นจริง แท้ มีประไอยชี แต่ไม่เป็นที่รักใคร่เพ้อใจของผู้พัง
พระคตากตย่อมรู้จักกอกใน การเผยแพร่พระไอยชี ครัวสาวาจันนี้

4. วัวชาใด ไม่จริงไม่แท้ ไว้ประไอยชี แต่เป็นที่รักใคร่เพ้อใจของคนพัง พระคตากต
ไม่ครัวสาวาชาเช่นนั้น

5. วัวชาใดจริง แท้ ไว้ประไอยชี ทั้งเป็นที่รักใคร่เพ้อใจของคนพัง พระคตากต
ไม่ครัวสาวาจันนี้

6. วัวชาใดจริงแท้ประไอยชี ทั้งเป็นที่พอใจรักใคร่ของคนพังพระคตากต ทรงรู้จัก
กอกที่จะเผยแพร่พระไอยชี ครัวสาวาจันนี้

พระคุณบทที่ ๖

พระคุณบทที่ว่าทรงรู้แจ้งโลกนั้น หมายถึง ทรงรู้แจ้งโลก ๓ ประเกต คือ

1. สังฆารโลก หมายถึง ทรงรู้ถึกภาพที่ปัจจัยปุรุষแห่งทุกชนิดที่ปรากฏในพิภพ ด้วยย่าง
เข่น ขันธ ๕ อายุคน ๑๒ โลกธรรม ๘ และ ชาติ ๑๘

2. พัคโภโลก หมายถึง ทรงรู้ถึกภาพอัธยาศัยของหมู่สัตว์ทุกประนากรว่าคนนั้นมีนิสัยอย่างนั้น
มีภาระภารตโนมิอย่างนี้เป็นต้น

3. โลกการโลก หมายถึง ทรงรู้ถึกสถานที่เป็นที่อาศัยของสัตว์ทั้งมวล ซึ่งมีอยู่ ๓๑ ภูมิ
คือ อนาย ๔ มณฑล ๑ สรรรค์ ๖ ขัน รูปพระ ๑๖ ขัน และอรุปพระ ๔ ภูมิที่อยู่ของสัตว์ทั้ง
๓๑ แห่งนั้น แบ่งออกได้สองประเกต คือ

1. กิสสามานกาย พวกที่เห็นได้ด้วยตามนุษย์ หรือ สัตว์

2. อกิสสามานกาย พวกที่พยัมมองไม่เห็นด้วยตามนุษย์

มนุษย์และสัตว์เครื่องด้าน จึงเป็นพวกที่สามานกาย นอกจากนั้นจึงเป็นพวก
อีกสามานกายทั้งหมด พวกนี้เวลาเกิดก็เกิดความลับอย ๆ เวลาตายก็ตายไปทั้งหมดโดยไม่มีร่าง
ทึบไว้ให้เห็น

พระคุณบทที่ ๘

พระคุณบทที่ว่าทรงมีกุศลได้บดบัง หมายถึง ทรงสั่งสอนคนให้ยอมเรื่องฟังและยอมปฏิบัติตามคำสอนของพระองค์ แม้แต่คนนั้นจะคุ้ร้ายอย่างไรพระพุทธเจ้าก็สามารถที่จะใช้วิธีการแบบคายปราบให้สิ้น滅ท่อนได้ ตัวอย่างเช่น การปราบโจรของคุณมีนา การปราบสัจจกนิครน์ แม้สัตว์เครื่องด้านเช่นช้างนาหาศรีกิสามารถปราบให้หมดพบร้ายได้เช่นกัน

พระคุณบทที่ ๙

พระคุณบทว่าเป็นคุณสอนเทวดาและมนุษย์ หมายถึงว่า ทรงเป็นครูที่ดี ทรงสั่งสอนมนุษย์ให้รู้จักประไบชนในปัจจุบัน ประไบชนนี้พหหน้า และประไบชนนี้คือนิพพาน และมีได้ทรงสอนให้รู้จักเฉพาะประไบชนเท่านั้น บังทรงสอนให้รู้จักแนวทางที่จะได้รับประไบชนเหล่านั้น นอกจากนั้น พระพุทธเจ้าบังเป็นครูของพากพิพย์อีกด้วย การเป็นผู้สั่งสอนพากพิพย์หรือพากเทวดา พ้นวิถีบุญชุนเช่นเราระเทินจริงได้ ความจริงซึ่งไหนที่เราไม่เคยเห็น เรายังบูรณะร่วมไม่มีนั้นยอมไม่ได้ เพราะวิถีบุญเช่นนั้นมีเชิงลักษณะบุณฑิต ในทางตรงกันข้ามถ้าเราจะยอมรับเสียที่เดียวเกิดจะมีภัย เพราะฉะนั้น ในเรื่องพระพุทธเจ้าเป็นคุณสอนเทวดา ขอให้นักศึกษาวางใจเป็นกลางแล้วค้นคว้าต่อไป อป่าเพียงค่วนตัดสินใจว่า ไว้สาระแล้วเลิกสนใจเดียวกัน

พระคุณบทที่ ๑๐

พระคุณบทที่ว่าทรงเป็นผู้ดี หมายถึงว่า พระองค์เป็นผู้ดันพบสัจจะทั้งปวงในสากลพิพ แล้วบังสามารถให้ถูกว่าได้รู้สัจจะที่พระองค์ดันพบนั้นอีกด้วย

พระคุณบทที่ ๑๑

พระคุณบทสุดท้ายมีความหมายหลายอย่าง เช่น ทรงคายกิเลสในภาพหงส์สาม ทรงจำแนกรธรรมเป็นต้น

ทรงคายกิเลสในภาพหงส์สามหมายถึงว่าพระองค์หมดกิเลสที่จะนำไปเกิดในภาพหงส์สาม คือ ในการภาพ รูปภาพ และอรูปภาพ

ทรงจำแนกรธรรม คือ พระองค์มีธรรมะ หรือมีสัจจธรรมเป็นจำนวนมากที่จะบอกหรือประกาศให้มนุษย์ทราบ เพราะสัจจธรรมนั้นเป็นติ่งที่พระองค์เพิ่งดันพบบังไม่เคยมีคราวน้ำมาเปิดเผย เพราะฉะนั้นพระองค์จึงอยู่ในฐานะเป็นผู้ให้ความสร่างแก่ผู้อื่น ฉะนั้น พระองค์จึงได้พระนามว่า กตวา

1.3 พราธรรมวัฒน

พราธรรมที่พระพุทธเจ้าคันพบันนี้ยังที่จริงก็ต้องขึ้นอยู่ของพระพุทธเจ้าเป็นเพียงผู้คันพบแล้วนำมายิปดเมยให้ประชาชนทราบเท่านั้น สำหรับการปฏิบัตินั้นเป็นเรื่องของแต่ละบุคคล ผู้ใดห่วงความสุขในชีวิตของตัวเองก็ต้องนำคำสอนนั้นไปปฏิบัติ ถ้าผู้ใดไม่มีความเชื่อในพราธรรม เห็นพราธรรมเป็นเรื่องพันสมัยแล้วไม่ยอมนำพราธรรมมาปฏิบัติเขาก็ย่อมจะทำได้ แต่ไทยของ การไม่ประพฤติธรรมย่อมคงอยู่แก่ชาติของพราธรรมที่พระพุทธเจ้าทรงคันพบันนี้มีสองระดับ คือ

1. ระดับโลกียะ
2. ระดับโลกุตระ

พราธรรมระดับโลกียะเป็นคำสอนเกี่ยวกับจริยธรรมทั่วไปสำหรับผู้ครองเรือน ซึ่งจะแยกอธิบายไว้ในบทที่ 2 ที่ว่าด้วยจริยธรรมของผู้ครองเรือนโดยเฉพาะ สำหรับในที่นี้จะพูดถึงพราธรรมระดับโลกุตระ

พราธรรมระดับโลกุตระนี้ หมายถึง ธรรมของท่านผู้มีจิตพันจากบ่าวโลกีย์ธรรมะ ประเกณณ์แบ่งออกได้ 9 ประเกณ คือ มารค 4 หน 4 นิพพาน 1 ซึ่งได้กล่าวมาเดียวในหัวเรื่องที่ว่า ด้วยความหมายของพระรัตนตรัย พราธรรมที่เป็นโลกุตระนี้มีคุณสมบัติ 6 ประการ คือ

1. สวยงาม太子 ภควาดา ขัมโภ พราธรรมที่พระผู้มีพระภาคตรัสไว้ดีแล้ว
2. สันติกรุโภ ผู้รู้จะได้เห็นมอง
3. อากาศิโภ ให้ผลไม่เสื่อกกาลเวลา
4. เอพิปสิโภ เรยกให้มาดูได้ คือพิสูจน์ได้
5. โภปนิโภ ควรน้อมเข้ามาเพื่อบริบัติ
6. ปัจจัตตัง เวทิตพิพิญญุทิ ผู้รู้ทั้งหลายรู้ได้เฉพาะตัว

คุณสมบัติหรือพราธรรมของพราธรรมทั้ง 6 ประเกณนั้นมีอธิบายดังต่อไปนี้

สวยงามธรรม

พราธรรมที่พระผู้มีพระภาคตรัสไว้ดีแล้วนี้ หมายถึงว่าพราธรรมที่พระองค์สอนนั้น เป็นความจริงตามที่จริงไม่มีคลาดเคลื่อน อีกนัยหนึ่ง โลกุตระธรรมซึ่งว่าด้วยชาตธรรม เผราตรัสรปีปกาเมะแก่พิพพาน และตรัสรนิพพานหมายแก่ปีปกา เมื่อนักบุญที่ว่า ทางนี้ไป ถึงเมืองนั้น หรือเมืองนั้นจะไปถึงได้ด้วยเดินไปตามทางนี้

สันทิฐิกธรรม

พระธรรมที่ผู้รู้จะได้เห็นเอง มีความหมาย 4 นัย คือ¹

- พระอธิษฐานคตผู้กำจัดกิเลสแล้วเท่านั้นจึงจะทราบว่ากิเลสส่วนไหนจะได้แล้วส่วนไหนยังเหลืออยู่ ผู้อื่นจะไม่ทราบการกำจัดกิเลสของผู้อื่น
- พระอธิษฐานคตผู้ได้บรรลุโภคุตตรธรรมทั้ง 9 แล้ว ป้อมพันจากภาวะการเชื่อผู้อื่น สามารถเห็นได้ด้วยตัวเอง
- พระอธิษฐานคตทั้งหลายขณะกำลังหันตัวไปแล้วจึงจะให้ผล อันที่จริงเมื่อปฏิถัติแล้ว บริบูรณ์ย่อมเกิดทันใด เมื่อปรัชญาเรียกเกิดแล้วอธิษฐานย่อมเกิดทันได้เช่นกัน ด้วยเหตุนี้โภคุตตรธรรมจึงเป็นกาติกธรรม
- โภคุตตรธรรมเป็นภาวะที่ควรสนใจ

อกาติกธรรม

พระธรรมที่ให้ผลไม่เลือกกาลเวลา มีความหมายว่ามีรุค 4 และมห 4 ป้อมให้ผลไม่เลือกกาลเวลา ไม่มีการกำหนดว่าต้องหลังจากวันนี้ไปแล้วจึงจะให้ผล อันที่จริงเมื่อปฏิถัติแล้ว บริบูรณ์ย่อมเกิดทันใด เมื่อปรัชญาเรียกเกิดแล้วอธิษฐานย่อมเกิดทันได้เช่นกัน ด้วยเหตุนี้โภคุตตรธรรมจึงเป็นกาติกธรรม

ເອົກສະກິດธรรม

พระธรรมที่เชิญให้มาพิชูชน มีความหมาย 2 นัย คือ

- เพราະเป็นความจริงตลอดเวลา จึงควรเพื่อเรียกมาพิชูชนกัน
- เพราະบริสุทธิ์มุตต่อ ควรคุ้มครอง ซึ่งตรงกันข้ามกับของเหม็นของไม่สะอาด ไม่เหมาะสมที่จะเรียกให้ใครมาคุ

ໂອປັນຍົກธรรม

พระธรรมที่ควรน้อมเข้ามาเพื่อปฏิบัติ เพราະพระธรรมเป็นทางชีวิตที่นำไปสู่ความสุขสงบ มุนุษย์ทั้งมวลตัวหนึ่งหวังความสุข ความสงบ เพราະเหตุนี้ธรรมะจึงควรนำมาปฏิบัติเพื่อผลคือ ความสุขตามที่แຄอระคนต้องการ

ປັບປຸງ ເວົາຕັພໂພວິຫຼຸງທີ່

พระธรรมที่ผู้รู้จะรู้ได้เฉพาะตนนี้ เป็นการยินยอมว่าผู้ใดปฏิบัติ ผู้นั้นจะได้รับผลของการ

¹ วิสุทธิธรรม ตอนที่ 1 ว่าด้วยสมาริโนเกต. เล่ม 2 หน้า 229

ปฏิบัติ คณหนึ่งปฏิบัติอีกคณหนึ่งจะเป็นผู้ได้รับผลการปฏิบัติไม่ได้ ผู้ปฏิบัติเท่านั้นจะได้รับชัยผลของการปฏิบัติตามที่วาง

1.4 ພວະນາມີຕ່ານະ

คำว่า “สองพี่” แปลว่าหมู่ และหมู่ที่จะได้นามว่าสองพี่ตามพระวินัยนั้นต้องหมายถึงพระกิกขุตั้งแต่ 4 รูปขึ้นไป ถ้ากิกขุ 2 รูป หรือ 3 รูป ไม่เรียกว่าสองพี่ เรียกว่า คณะ ถ้าเป็นเพียงพระ รูปเดียวเรียกว่าบุคคล ตามความวูดี กองของคนทั่วไปส่วนมากเข้าใจว่าสองพี่นั้นคือผู้ที่เป็นพระกิกขุใน พุทธศาสนาอย่างเช่นคำพูดที่ว่า พระสองพี่เป็นต้น ความเข้าใจดังกล่าวเป็นความเข้าใจที่คลาดเคลื่อน คำว่าสองพี่ ซึ่งแปลว่าหมู่นี้เป็นชื่อเรียกกลุ่มนบุคคลผู้บรรจุในพุทธศาสนาซึ่งมีชื่อเรียกอยู่ 3 ชื่อ คือ

1. ກີກຊູ
 2. ບາງພົມຕົກ
 3. ສົມດະນະ

กิกซุ แปลได้ 2 อย่าง คือ แบปลว่าผู้ขอ และแบปลว่าผู้เห็นภัยในวัฏฐงสรรการ ที่แบปลว่าผู้ขอ หมายถึง การมีชีวิตอยู่ได้ด้วยการของอาหารเข้าเดียงรีพ ที่แบปลว่าผู้เห็นภัย หมายถึง มองเห็น การเวียนว่ายตายเกิดในภาพมืดอยู่เป็นความทุกข์อย่างมากทันที จึงมุ่งหน้าเพื่อกำจัดกิเลสเพื่อตัดการเกิดในวัฏฐงสรรการเสีย

บรรพชิคแปลว่าผู้เดินทางจากการท่องเที่ยวทางวิชาการ ทางวิชาและทางใจ โดยความหมายนี้ ผู้ที่เดินทางไปเพื่อศึกษาเรียนรู้ ไม่ได้เดินทางจากการท่องเที่ยวทางวิชาการ ทางวิชาและทางใจ บ่องจะไม่ใช่ว่าวนธรรมชาติ

สมณะ แม่กล่าว ผู้สูงจากความชั่ว ไม่มีความคื้นรนด้วยความเร่งร้อนของกิจเหล

ดังนั้น คำว่าสังฆ์จึงเป็นคำเรียกกลุ่มนบุคคลตั้งก่อร่วมมา คือ ถ้าเป็นกลุ่มของกิกขุกิรรคากิกขุสังฆ์ หรือจะเรียกกลุ่มนบรรพชิต หรือกลุ่มժมဏะกีได้ การเข้าเป็นสมาชิกของสังฆ์มีขั้นตอนหลายอย่าง เพื่อให้การศึกษาเป็นไปอย่างสมบูรณ์ในหัวข้อนี้ จึงมีข้อที่ควรศึกษา 3 ประการ คือ

1. การอุปสมบทเป็นพระสงฆ์
 2. ประเกทของพระสงฆ์
 3. คุณสมบัติของพระสงฆ์

การอุปสมบทเป็นสงฆ์นิ ๓ วิธี คือ

1. เอกภิกขุอุปสมบท
2. ศิรัณคณุปสมบท
3. ญาติจดุกด้วยกรรมอุปสมบท

เอกภิกขุอุปสมบท

การอุปสมบท หรือการบวชที่เป็นวิธีที่พระพุทธเจ้าทรงประทานของ คือ เมื่อผู้ประพฤติ ใจน妄想เข้ามาทำลายความแก่พระองค์แล้ว พระองค์จะตรัสว่า “汝จะเป็นภิกขุมาเดิม ธรรมวินัย เรากล่าวไว้ดีแล้ว เหอจะทำทุกนี้ให้ถึงที่สุดโดยชอบเดิม” ด้วยพระวาราชาพึ่งคนนี้ ญี่ปุ่นก็ได้เรียกเป็น พระในพุทธศาสนาเมืองญี่ปุ่นเป็นเครื่องอยู่ร่วมกัน เสมอ กับพระอื่น ๆ ทั่วไป

ศิรัณคณุปสมบท

ศิรัณคณุปสมบท แปลว่า การบวช หรือการเข้าถึงความเป็นสมณะ โดยวิธีการรับ โกรศรัณคณ์ คือ พระพุทธ พระธรรม และพระสังฆ สามเหลี่ยมที่ทำให้พระพุทธเจ้าทรงบัญญัติ วิธีบวชที่นี้ไม่ออกจากว่า เมื่อพระองค์ทรงกล่าว ๖ รูป ซึ่งล้วนเป็นพระอรหันต์ไปประภาคศาสนาน ในที่ถ่าง ๆ แล้ว ต่อมามีอุกุลบุตรบางคนได้รับฟังคำประกาศธรรมของท่านเหล่านั้นแล้ว เกิดความ เสื่อมใจ เห็นความจริงของชีวิต เกิดความเบื่อหน่ายในการคุณ ปราารถนาจะพ้นทุกอย่าง จึงขอรับกับ พระที่ประกาศธรรมนั้น พระรูปนั้นไม่สามารถดำเนินการบวชให้กุลบุตรนั้นได้ จึงต้องนำมา ผ้าพระพุทธเจ้าเพื่อให้ทรงอุปสมบทกุลบุตรนั้น พระพุทธเจ้าทรงเห็นความล้ำ见识ของกิษรัตน์เป็น อาจารย์เช่นนั้น จึงทรงอนุญาติวิธีการอุปสมบทวิธีที่เรียกว่าศิรัณคณุปสมบทขึ้น

พิธีการบวชนี้มีขั้นตอนดังนี้ ตอนแรกให้กุลบุตรผู้รับการถวายจะน้ำ โภนหม โภน หนวด บุ้งห่มผ้าแบบกิษรัตน์ซึ่งบ้อมด้วยน้ำฝน เมื่อจัดแขงเป็นกาวะของตนและเรียบเร้อยแล้ว กินน้ำกระเทยประเพณีกราบไหว้กิษรัตน์ตามครั้ง ต่อจากนั้นพระอาจารย์รูปนั้นก็ให้กุลบุตร นั้นบ้อมรับพระรัตน์ด้วยเปล่งวาราจาว่า พุทธั สารณัง คัจฉามิ หัมมัง สารณัง คัจฉามิ สังฆัง สงณัง คัจฉามิ ถุลบุตรผู้นั้นก็ว่าตามไปจนครบสามครั้ง เมื่อกล่าวจบแล้วก็เป็นอันว่ากุลบุตรนั้นเป็น กิษรัตน์เมื่อันกับกิษรัตน์เป็น ๆ

หลังจากที่พระพุทธเจ้าทรงประทานวิธีอุปสมบทแบบที่สองนี้แล้ว พระองค์ก็ได้กิจการ อุปสมบทแบบเดิมกิษรัตน์ที่พระองค์จัดการบวชด้วยพระองค์เองตั้งแต่บัดนั้นเป็นต้นมา จึงเป็นอันว่าวิธี อุปสมบทเดิมกิษรัตน์ที่พระองค์ใช้อัญเชิญออกปฐมให้กิจการเป็นอันดับต่อไป และวิธีศิรัณคณุปสมบทก็ใช้

ญัตติอุบลกกรรมอุปสมบท

เมื่อพุทธศาสนาได้โน้มมาถึงปัจจินิโพธิ์กາລ¹ และ มีเหตุเดื่อมเดี่ยงต่าง ๆ เกิดขึ้นมากอันเนื่องมาจากในสังคมชนบทมีพระบุตรชายเพิ่มมากขึ้น ผู้รับศีลขอเป็นร่องน้ำคณาภก คือ ผู้เป็นอุบัติชาญ ความคิดของคนคนเดียวอาจจะมีผลต่อคนอื่นได้ เพื่อกลั่นกรองให้ได้คนดีมากขึ้น พระพุทธองค์จึงเลิกการอุปสมบทแบบติดรณคามญูปสมบทเสีย แล้วทรงประทานวิธีอุปสมบทวิธีใหม่ ซึ่งวิธีนี้เป็นวิธีการอุปสมบทที่กรรมรอบให้สั่งฟื้นໃใหญ่ในการรับคนเข้าเป็นพระ วิธีดังกล่าวเรียกว่าญัตติอุบลกรรมอุปสมบท วิธีนี้พระอุบัติชาญทำหน้าที่เพื่อบรร重任ให้คำแนะนำแก่ผู้จะบวชเข้ารั้น ส่วนการรับเข้าเป็นพระเป็นหน้าที่ของพระทุกรูปที่เข้าประจำ

ขั้นตอนของการอุปสมบทมีดังนี้

ผู้มุ่งอุปสมบทประคองผ้าไตรเข้าไปทางสัมภ์ ก่อรากค้ำถึงพระรัตนตรัยแล้ว ก็กล่าวค้าข้อบรรพชา คือ บัวเป็นสามเณรก่อนท่านกลางสัมภ์ซึ่งมีพระอุบัติชาญเป็นประธานว่า

“พระคุณเจ้าก็งหลาຍ ข้าพเจ้าขอบรรพชา ขอพระคุณเจ้าโปรดรับผ้ากาสาภะนี้ไว้เพื่อให้ข้าพเจ้าได้บรรพชาเด็ด” (กล่าว ๓ ครั้ง)

ต่อจากนั้นพระอุบัติชาญจะรับผ้าไตรจากมือผู้บัว (นาค) มาวางไว้แล้วก็สอนให้พิจารณาด้วยญาณมัธยากัมมัฏฐาน ดับญาณกัมมัฏฐาน คือ การพิจารณาอย่างละเอียดว่าการร่วงกายมีหนังเป็นที่ ๕ คือ ผน ขน เส็บ พัน และหนัง อุดหมายของการสอนกัมมัฏฐานนี้ก็เพื่อให้พิจารณาว่าร่วงกายเกิดขึ้นเพื่ออะไรหักยังหลาຍรวมกันและอย่างไรจะหลานนี้เป็นของน่าเกิดขึ้นไม่สวยงาม

ครั้นพระอุบัติชาญทำสอนแล้วก็จะนำผ้าอังสะซึ่งอยู่ในไตรจิรมาห่มให้ เมื่อกำหน่ อังสะให้แล้วก็จะบอกให้ไปพนมริเวรนอกที่ประจำอยู่

เมื่อผู้บัวห่มผ้าเหลวจแล้วก็เข้ามาหาสัมภ์ ต่อจากนั้นก็กล่าวค้าข้อศีล ๓ ครั้งว่า

“พระคุณเจ้าก็งหลาຍ ข้าพเจ้าขอศีลและสรณะ”

¹ นักประชากฎได้แนบประชานมีพิพากษาราบทองพระทุกสองต่อออกเป็นสามราบท คือ สามตัวรัตตูเมล้าใหม่ ๆ จัดเป็นปฐมโพธิ์กາລ สมัยก่อตั้งเป็นมัชณ์พิมพ์โพธิ์กາລ สมัยสุกท้ายของพระราชนม์จัดเป็นปัจจินิโพธิ์กາລ.

จากนั้นพระกรรมวาจาจารย์ (ทำหน้าที่เหมือนเหล่าที่ประชุม) ก็จะให้ตีต 10 พร้อมกับไตรตรองคณ์ เมื่อพระยาจารย์ให้ตีต 10 เศรջแล้ว ผู้บัวชนันก็จะสำเร็จเป็นสามเณรสมบูรณ์ หลังจากนั้นสามเณรนั้นก็อุ่มนาตรเข้าไปหาพระอุปัชฌาย์ที่กำลังทรงนั่ง แล้วก้าวคำขอ尼สัย (หมายถึงขอพักพิงอาศัย) 3 ครั้งว่า

“พระคุณเจ้าทั้งหลาย ข้าพเจ้ายอนนิสัย ขอทำนงจเป็นอุปัชฌาย์ (ผู้สอนสอนส่องดูแล) ของข้าพเจ้าเด็ด ดังแต่บัดนี้เป็นต้นไป พระธรรมและข้าพเจ้าจะเป็นภาระโดยช่วยเหลือซึ่งกันและกัน” แต่นั่นทำนงจะบอกให้ไปยืนอยู่ในสถานที่ที่จัดไว้เฉพาะ ซึ่งนอกเขตการประชุมทางนี้

เมื่อสามเณรออกไปแล้ว พระกรรมวาจาจารย์ ซึ่งทำหน้าที่เหมือนเหล่านักการของสงฆ์ จะประกาศว่า

“ขอสงฆ์ทั้งหลายจงหันข้าพเจ้า สามเณรซึ่งนี้เป็นราษฎรชาติอุปสมบทอุปัชฌาย์ซึ่งนี้ ด้วยสัมปันโนมแล้ว ข้าพเจ้าจะขอซ้อมความเข้าใจกับสามเณรท่านก่อน”

เมื่อทำนงประกาศเสร็จแล้ว ทำนงก็จะเดินไปหาสามเณร แล้วถามว่า

“นีรอดพังนะ เวลาใดเป็นเวลาจาริริงเป็นเวลาสำคัญของเรื่อง เมื่อเรอถูกถกท่านก่อกรรมนั้นแล้ว ติงไหนไม่เรอจะบอกว่ามี ติงไหนไม่มีเรอจะบอกว่าไม่มี เรอไม่ต้องเก้อเงิน

(ติงที่จะถกมี ๓-ประเกา คือ โรค คุณสมบัติ และความรู้รอบตัว โรคที่จะถูกถกตาม มี ๕ ชนิด คือ)

1. มีโรคเรื้อรังไหน ?
2. มีโรคผิว ? (หมายถึงวัณโรค)
3. มีโรคกลากไหน ?
4. มีโรคของครัวไหน ?
5. มีโรคบนบัญไหน ? *

(คุณสมบัติที่ถูกถกมี ๘ ประเกา คือ)

1. เป็นมนุษย์หรือเปล่า ?
2. เป็นผู้ชายหรือเปล่า ?
3. เป็นไทยหรือเปล่า ?
4. มีหนังสินไหน ?

๕. เป็นรัฐธรรมนูญเป็นปี ?
๖. บิลการค้าอยู่ภายใต้รัฐธรรมนูญเป็นปี ?
๗. มีอายุครบ ๒๐ แล้วหรือ ?
๘. มีบารมีและชื่อกรอบใหม่ ?

(ความรู้รอบตัวที่สูงถึงความมี ๒ ต่อ)

๑. เศรษฐีอย่างไร ?
๒. บุรุษผู้ซื้อของเชอเรียดอย่างไร ?

เมื่อสามเดือนก่อนความความรู้สึกเมื่อ
พระกรรมวาราชาารย์จะเดินเข้ามาหาทรงฟื้นฟื้นประ

การว่า

‘ขอทรงฟื้นฟื้นหลายชั่วโมงพึ่งร้าพเจ้า สามเณรเชื้อปีประชันราจะอุปสมบทก่อนพระอุปัชฌาย์เชื่อม
ร้าพเจ้าได้สอนเรื่องเมื่อเมื่อ ถ้าทรงฟื้นย้อน สามเดือนจะเข้ามาหาทรงฟื้น’

ต่อจากนั้นสามเดือนก็เรียนมาทำนกกลางดงฟื้น แล้วก่อตัวไว้ราษฎร์อุปสมบท ๓ กวีงว่า

‘พระคุณเจ้าทั้งหลาย ร้าพเจ้าจะอุปสมบทก่อนพระสังฆ ขอทรงฟื้นโปรดยกร้าพเจ้าเป็นภิกษุ
ເຕີກ’

ต่อจากนั้นพระอุปัชฌาย์จะกล่าวกับทรงฟื้นว่า ‘ท่านทั้งหลายสามเณรนี้มุ่งอุปสมบทก่อนเราและ
ขออุปสมบทกับสังฆ ร้าพเจ้าขอเป็นภิกษาสังฆก่อน โอกาสที่ขอสังฆรักษาภัณฑ์คราวมิกร้อน (ตามใจ
คุณสมบัติ และความรู้รอบตัว เนื่องจากส่วนมากเมื่อเมื่อ) กับสามเณรก่อน เมื่อรู้ว่าเรียนรู้เมื่อเมื่อ
การอุปสมบทสามเณรนี้ด้วย ภูคติขาดแคลน’

เมื่อพระอุปัชฌาย์กล่าวดังนี้เมื่อเมื่อ พระกรรมวาราชาารย์ก็จะตามใจ คุณสมบัติ และความ
รู้รอบตัว กับสามเณรที่สามกกลางดงฟื้น เมื่อสามเดือนแล้วก็จะเริ่มสวัคประกาพาการอุปสมบท การประ
กาคนี้เรียกว่า ภูคติ ใจความภูคตินี้มีดังนี้

‘ขอทรงฟื้นพึ่งร้าพเจ้า สามเณรนี้เป็นผู้มุ่งอุปสมบทก่อนร้าพเจ้าอุปัชฌาย์เชื่อม บริสุทธิ์จาก
ภัณฑ์คราวมิกร้อนและ บาก จีวรของเรื่องกิริบันดัด เชอให้ขออุปสมบทก่อนพระสังฆ ซึ่งท่านผู้นี้เป็นอุปัชฌาย์
ถ้าเรียนรู้เมื่อเมื่อสังฆที่ควรให้สามเณรนี้อุปสมบทເຕີກ’

‘ขอทรงฟื้นพึ่งร้าพเจ้า สามเณรภูคติมุ่งอุปสมบทก่อนพระอุปัชฌาย์เชื่อม บริสุทธิ์จาก
ภัณฑ์คราวมิกร้อนและ บาก จีวรของเรื่องกิริบันดัด เชอให้ขออุปสมบทก่อนพระสังฆ สองฝ่ายจะ

“ເຂົ້າມີປິດຕະຫຼາດທີ່ໄດ້ຮັບອະນຸຍາຍ”

เป็นอันว่าผู้ใดเป็นกิจกรรมความคิดความเห็นของข้อดังนี้ เป็นอันแสดงว่า
- นวัตกรรมที่สำคัญคือการ ปฏิรูปโครงสร้าง แปลงว่า การสร้างประการใหม่ปฏิรูปเป็นที่ 4 หมายความว่า
การท้าทายอุปสงค์ที่ 1 ก็คง และมีอนุส่วนมา 3 ก็คง¹

ປະເກດການຂອງພາກສະນົມ

ພາບສະໜັກ 2 ປະເທດ ສີວ

1. ຕົມນິຕັກ
 2. ອົບຮັກ

สมนึกลงที่ หมายถึง สองที่มีได้เป็นพระองค์อุบกง แต่เป็นผู้อุปสมบทดูก็องคำพระวินัย
และปฏิบัติศีลปฏิบัตรธรรม (สมนึกลงที่ไม่ใช่กับเป็นสาวกของพระพุทธเจ้า และไม่ใช่กับเป็นสงฆ์ในก้าว่า ดังนั้น
ควรดัง ศรัจนา ร่องรอยว่า รากเหง้าของมีพระองค์เป็นที่ฟังการข้อกัย)

พระอวิษยังที่ นายเรือง พระทีเป็นอดีตบุคคล พระอวิษยบุคคล ก็เป็นพระที่เข้าร่วม
มีความเชื่อในคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้าโดยไม่ต้องถ่างกันเท่าใดพระท่านเองได้สอนผู้ศึกษาสอนนั้นด้วย
ใจของท่านเอง พระอวิษยังที่เป็นสาวกของพระพุทธเจ้า และเป็นสังฆาครความหมายในคำว่า อัจฉริ
สรณ์ คือความ

ประเกกพะอวิยสหที่ให้ก่อสร้างไว้แล้วในตอนที่ว่าด้วยความหมายของคำว่ารักนั้นซึ่ง ล่าช้า
ในที่นี้จะกล่าวเรื่องประวัติบุคคล 4 ประเกก พร้อมทั้งกิจเสถีย์ที่ทำมาได้เกิดคราบ

๑. พระโสดาบัน แปลว่า ท่านผู้ที่ก่อในกรรมและพระภิกขุพานครึ่งแรก พระอธิษฐานก่อประเคนแรกนี้จะเกิดผลได้ ๓ ประการ คือ

- #### 1. ឧបករណ៍ការងារដីក្នុងការបង្កើតរឹងចន្ល់ (ផែកការយិទ្ធិ)

¹ สมเกียรติธรรมเด็ก้ากรรมพารายาวชัยญาณวโรต, อุปถัมภ์ไว้. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์นิตยสารกรุงศรีวิทยาลัย, 2519, หน้า 2.

2. หมวดความทรงตัวในพระพุทธ พราหมณ์ และพระสงฆ์ (วิจิกิจชา)
3. ไม่มีการถือศีลวัตรที่มิติ (สีลัพพดปramaṇa)

2. พระสกิขารามี แปลว่า ทำนผู้กลับมาเกิดอีกครั้งเดียว พระสกิขารามีจะเกิดให้ เหมือนพระไส่คลับ ที่พิเศษกว่าพระไส่คลับก็คือ คลับหาราคา ไทยะ และในทะให้เบา บางลง สำหรับพระไส่คลับนั้นยังมีราคา ไทยะ และในทะ อญ

3. พระอนาคามี แปลว่า ทำนผู้ไม่กลับมาสู่โลกนี้อีก ทำนและเกิดเพิ่มขึ้นอีก 2 ประการ คือ

1. ละทิ้งการมาราคาได้สัมมา
2. ละทิ้งความโกรธ (ปฏิบัติ) ได้สัมมา

ถ้ารวมกับเลสที่จะได้สมัยเป็นพระไส่คลับด้วย จึงเป็นอันว่าพระอนาคามีจะเกิดให้ ได้ 5 ประการ คือ

1. สักกาษทิฐิ
2. วิจิกิจชา
3. สีลัพพดปramaṇa
4. กามราคะ
5. ปฏิบัติความหลุดหนีและความโกรธ

4. พระอรหันต์ แปลว่า ทำนผู้ที่ก้าวแห่งภาวะจักรได้สัมมา กำแห่งภาวะจักร คือ กิเลสที่นำ ไปเกิดในภาพต่าง ๆ พระอรหันต์ตัดกิเลสได้เพิ่มอีก 5 ประการ คือ

1. ละรูปราดา (ละความยินดีในรูปภายน)
2. ละอรูปราดา (ละความยินดีในอรูปภายน)
3. ละนานะความถือตัวเสียได้
4. ละความพึงสร้านได้
5. ละอวิชชาได้

เมื่อรวมกับกิเลสที่จะได้สมัยเป็นพระอนาคามี 5 ประการ จึงเป็นอันว่าพระอรหันต์จะ กิเลสให้ทั้งหมด 10 ประการ

กิเลสของสัตว์ปุถุชนมีทั้งหมด 10 ประการเท่านั้น เมื่อพระอรหันต์จะได้หมด

แล้ว ซึ่งเป็นอันว่าพระอธิการท่านที่กำกับเป็นผู้บูรชีสุทธิ์จะต้องเป็นที่ก่อเกิดคุณธรรมซึ่งดีๆ ซึ่งเรียกว่าคุณของพระสงฆ์

คุณสมบัติของพระสงฆ์

พระอธิการที่ต้องกล่าวมาเนื่นมีคุณสมบัติ ๙ ประการ ดัง

๑. สุปฏิบัติ เป็นผู้บูรชีบูรชี ปฏิบัติชอบ
๒. อุปถัมภ์บูรชี เป็นผู้บูรชีบูรชี คือ ไม่เกี่ยวข้องกับกามและการทราบมานะคน
๓. ญาบบูรชีบูรชี เป็นผู้บูรชีบูรชีเพื่อนิพพาน
๔. สามิจิบูรชีบูรชี เป็นผู้บูรชีบูรชีชอบอย่างยิ่ง หรือบูรชีบูรชีสมควร
๕. อาหุไนยไป เป็นผู้บูรชีบูรชีควรแก่การถวายปัจจัย ๔ หรือปัจจัย ๔ ที่บุคคลน้ำมาถวาย
พระอธิการบูรชีบูรชีแล้ว ไม่เดียเบ่อ ยอมก่อให้เกิดประโภชน์แก่ผู้ถวาย
๖. ปานุในไป เป็นผู้บูรชีบูรชีควรแก่การต้อนรับในฐานะแขกผู้ประเสริฐ
๗. ทักษิณไป เป็นผู้ควรรับทักษิณ คือ ทานที่ให้เพื่ออุทิศแก่ผู้ถวายขันมีไปแล้ว
เรียกว่า ทักษิณ พระอธิการบูรชีบูรชีเป็นผู้ควรที่จะถวายปัจจัย ๔ เพื่ออุทิศส่วนบุญให้แก่ผู้อุทิศ
ประโยชน์ เหร่าผู้ถวายทานแต่พระอธิการบูรชีบูรชี ยอมได้รับผลอันยิ่งใหญ่
๘. อัญชลิกรณ์ไป พระอธิการบูรชีบูรชีเป็นผู้ควรจะยกมือไหว้ ควรทำความเคารพ
๙. อุบัติรัง บุญญาเบิกตั้ง โลกัสดะ พระอธิการบูรชีบูรชีเป็นนาบุญของโลก ที่หนานบุญอื่น
เสมอเมื่อนไม่ได้ เปรียบเหมือนพื้นนาทีดี ไม่มีพิน ไม่มีกรวด ยอมปลูกข้าวได้รำ แต่ถ้าเป็นนาที่
ไม่ดี มีพิน มีกรวด ข้าวที่ปลูกในนาเช่นนี้ยอมได้ผลน้อย ทานที่เช่นกันถ้าถาวรแล้วทำให้ผู้บูรชีสุทธิ์
คือ พระอธิการบูรชีบูรชียอมได้ผลมาก ถ้าถาวรแก่การทำที่เป็นตนมิใช่ฟื้นฟื้นให้ผลน้อย เมื่อนพื้นนาที่มี
พินและกรวดจะนั้น

มาตรฐานที่ ๑

๑. พarcวัตตนครับ คือ แก้ว ๓ ดวง หมายถึง

1. พarcพุทธเจ้า
2. พarcธรรม
3. พarcสุน্দร์

๒. พarcพุทธเจ้า ๓ ประเกต คือ

1. พarcพุทธเจ้าขยบบ่าเพ็ญบารมี ทรงใช้ปัญญามาก เรียกว่าปัญญาธิกะ
2. พarcพุทธเจ้าขยบบ่าเพ็ญบารมี ทรงใช้ศรัทธามาก เรียกว่า สักขាជิกะ
3. พarcพุทธเจ้าขยบบ่าเพ็ญบารมี ทรงใช้ความเพียรแรงกล้า เรียกว่า วิริยาธิกะ

๓. การห้าดึงไตรสารทั้งนี้ คือ การยอมรับพarcวัตตนครับเป็นที่กำจัดกับด้วยการเปล่ง
วาจา ๓ ครั้ง คือ

1. พุทธัช สรณัง คัจฉามิ
 2. ชัมมัง สรณัง คัจฉามิ
 3. สังฆัง สรณัง คัจฉามิ
4. พุทธวัตนะ

พุทธวัตนะ คือ พarcพุทธเจ้าของเราทรงพระนามว่า สิทธิคตะ เป็นโอรสของพระเจ้า
สุกไกรหนะ และพระนางติรินทรามายา ผู้ครองนครกมิลพัสดุ ทรงประทุมติที่อุทยานอุณพนิวัน
เหตุจอกกบขาวเพราะเห็นความแก่ ความเจ็บ ความตาย และสลด

ทรงแสวงหาไม่กชธรรม ตามแบบความเชื่อของพากพราหมณ์ในสมัยนั้น ด้วยการ
บำเพ็ญบุณบ่ำบีบบอด ๔ ประการ คือ

๑. ศพบศิลวัตร	เปลี่ยนกาย
๒. ถูขวัตร	ไม่อ่านนำ
๓. เชคุจันวัตร	ทรงระวังพระองค์ไม่ทำลายชีวิตสัตว์ทุกชนิด
๔. ปฏิวัตวัตร	อยู่ป่าอย่างโคลคเดียว

ทรงครั้งรู้เพราะบ่าເພື່ອເປີຍກາງຈົດ ບ້າວຄອງຄແໜ່ສັນມາສັນໄພທີ່ຢາານ 3 ປະກາ

ຕົວ

1. ຮະຄິກ່າຕິໄດ້
2. ວັດທີແລະເກີດຂອງຫັດວິກ້າໄປ
3. ອາສະວະກີເສດຂອງພຣະອອກຄື້ນໄປ

5. ພຣະຫຼຸກຂອງເຈົ້າກາງພຣະຄຸນ 9 ປະກາ

ພຣະຄຸນທັງ 9 ປະການນັ້ນ ສຽງປຳໃນພຣະຄຸນ 3 ປະກາ ຕົວ

1. ພຣະຄຸນ 6 ປະກາ ຕົວ ດັວຍຫຼຸບໂອນເອງ, ສມບູບັນດ້ວຍວິຊາແລະຈາກນະ, ເສດີຈີ່ໄປຕີ, ວັນຈັງໄກກ ແລະເປັນຜູ້ທີ່ນອູ່ເສມອ ຈັດເຂົາໃນພຣະປັບຢູ່ຢາານ
2. ພຣະຄຸນ 2 ປະກາ ຕົວ ເປັນພຣະອອກຫັດ ແລະຄາຍກີເສດ ຈັດເປັນບວງຖຸກໍ່ຄຸນ
3. ພຣະຄຸນ 2 ປະເທດ ຕົວ ເປັນສາຮັດຝຶກບຸຮຸ່ງແລະເປັນຄຽງຂອງເຫວດາ ແລະນຸ່ມ່ຍໍ ຈັດເປັນຫາກຮຸ່ມນາຮີຄຸນ

6. ທ່ານວັດນະ

ທ່ານວັດນະ ຕົວ ຄໍາສອນທີ່ພຣະຫຼຸກເຈົ້າຄັ້ນພບ ແລ້ວນໍາມາເປີດແຍແກ່ຂ່າວໄກ ພຣະການ ມີຄຸນໝັນບັດ 6 ປະກາ ຕົວ

1. ເປັນຄໍາສອນທີ່ພຣະຫຼຸກເຈົ້າຄົວໄວ້ຈິງ ໃນເປົ່າຍືນແປ່ອງ
2. ຜູ້ຮັກ ເຫັນໄດ້ເອງ
3. ໄກສົມໄມ່ກ່າທັນດກກາດ
4. ທ້າກາຍຕ່ອກກາຣີທູຈົນ
5. ຄວານອົນເຂົານາເພື່ອປົງບັດ
6. ວິໄດ້ເດີພະດ້າ

7. ສັນວັດນະ

ສັນວັດນະ ຕົວ ຜູ້ທີ່ປົງປັດທານຄໍາສອນນອງພຣະຫຼຸກເຈົ້າຈຸນໄດ້ເຫັນຄວາມຈິງການທີ່ພຣະຫຼຸກເຈົ້າເຫັນ ເບີກວ່າ ອົບສົງໝົງ ສ່ວນສົງໝົງທີ່ໄມ່ເຫັນທ່ານຄາມພຣະຫຼຸກເຈົ້າ ຍັງມີກີເສດ ເບີກວ່າ ສົມນີໂຮງໝົງ ພຶກການທີ່ຈະເຂົາເປັນສົງໝົງມື້ 3 ວິທີ ຕົວ

1. ເອທິກົກຈົວໃຈ ພຣະຫຼຸກເຈົ້າກາງນວາຂໃໝ່ເອງ

2. ติดตามคนนิวิช บัวด้วยการเปลี่ยนจากถึงพระรัตนตรัย โดยพระภิกษุเพียงรูปเดียว เป็นผู้บัวให้ (วิธีนี้ต้องมาทรงยกเดิก และให้ไว้เป็นวิธีบัวสามเณรซึ่งได้ใช้บ้านถึงทุกวันนี้)
3. ญาติจตุคกรรมนิวิช สองพี่เป็นผู้อุบัติให้บัว

๘. คุณของพระสงฆ์

พระอริยสังฆมีคุณ ๙ ประการ คือ

1. ปฏิบัติศีล
2. ปฏิบัติธรรม
3. ปฏิบัติเพื่อนิพพาน
4. ปฏิบัติชอบ
5. ควรถวายมัจฉัย ๔
6. ควรต้อนรับ
7. ควรเป็นที่ทำนุยอยู่กิจให้ผู้ชาย
8. ควรยกมือไหว้
9. เป็นแขขดของบุญ

ตัวอย่างคำถอดบทที่ ๑

๑. จงอธิบายความหมายของพระพุทธเจ้าดังต่อไปนี้
 ๑. พระพุทธเจ้าปัญญาธิคະ
 ๒. พระพุทธเจ้าสัตหชาธิคະ
 ๓. พระพุทธเจ้าวิริยาธิคະ
๒. เพาะเหตุใดพระพุทธ พระธรรม และพระสังฆจึงได้นามว่า สามัคคี ?
๓. พระรักนตรีบก้าจัดภัยให้มุขเมืองย่างไง จงอธิบาย ?
๔. องค์แห่งสัมโพธิญาณ คือ อะไร ? มีเท่าไร ? อะไรบ้าง ?
๕. จงอธิบายพุทธคุณดังต่อไปนี้
 ๑. โลกวิฐ
 ๒. พุทธ
๖. ธรรมคุณบทว่า สันติภูริโภ และ ปัจจัจตัง เวทิตพโภ วิญญาณ ต่างกันอย่างไร ? อธิบาย ?
๗. จงเล่าความเป็นมาของกรอบสมบทหั้ง ๓ วิธี มาโดยละเอียด ?
๘. ไคร คือ สาวกของพระพุทธเจ้า ผู้รavaสเป็นสาวกของพระพุทธเจ้าได้หรือไม่ ? เพาะเหตุใด ?
๙. จงให้ความหมายของคำต่อไปนี้
 ๑. สมมติสังฆ
 ๒. อริยสังฆ
๑๐. พระอริยบุคคลโดยเปลี่ยนกีประนาภา พระอริยบุคคลประนาหทูงสุดจะกิเลสได้ออกจากไว้ ? จงบอกกิเลสที่ทำนองจะได้นำให้ถูกต้อง ?